

Sobota 10. srpna 1996

DNEŠNÍ PROGRAM

Jiráskovo divadlo v 17 hodin
Blázinec v prvním poschodí
 DS VOJAN Libice n. C.
 Sokolovna v 17 hodin
Revizor
 DK Jirásek Česká Lípa
 Park A. Jiráska v 18 hodin
Podvečerní koncert
 ZUŠ Hronov
 Jiráskovo divadlo v 20 hodin
Blázinec v prvním poschodí
 Libice n. Cidlinou
 Sokolovna ve 20 hodin
Revizor
 Česká Lípa
 Náměstí ČSA ve 22 hodin
Slavnostní ukončení - ohňostroj

9

Mám tajnou ambici, aby festival proslul
v celé Evropě, říká starosta Hronova

Snad by ani nebylo možné, aby starostou takového města, jako je Hronov, byl člověk, který nemá vztah k divadlu. Hronov má to štěstí, že jeho starosta ing. Miroslav Houšťek je aktivním amatérským divadelníkem, hercem a především režisérem divadelního souboru Máj. Viděl málem celý repertoár letošního ročníku JH, takže naše první otázka zněla:

Pane starosto, jak se vám líbil letošní Jiráskův Hronov?

Patřím k těm, kdo velice oceňují nynější „mnohohrůvost“ Jiráskova Hronova, jeho charakter žatvy. Představení, která jsem viděl, se mi většinou líbila a myslím, že v té pestrosti si každý našel inscenace, které ho uspokojily.

Vy vlastně v tom festivalovém týdnu prožíváte jakési rozpolcení osobnosti. Zůstáváte starostou města, ale současně patříte k divadelníkům.

Ano, máte pravdu. I já chci vidět z festivalového programu co nejvíce, chci se poučit a načerpat inspiraci pro svou režisérskou práci. Dopoledne úřaduju na radnici a potom utíkám, jak se jen dá, do divadla.

Co takový festival znamená pro město a jeho vedení?

Jestliže Hronov při své velikosti chce existovat v obecném povědomí, nemá mnoho na vybranou: musí se o svůj festival starat jak jen to jde nejlépe. Máme to štěstí, že díky Aloisu Jiráskovi se v Hronově vytvořila tradice, kterou i my chceme dále pěstovat. Mám takovou tajnou ambici, aby hronovský festival byl známým nejen celostátně, ale i v evropském měřítku. Městu by v tom případě ovšem připadlo ještě více povinností.

Co by město Hronov pro festival ještě mohlo udělat?

Naši dlouholetou bolestí je přístavba divadla, je totiž nad síly města. V tom měřítku, jak byla započata, počítala s financováním státu, a my se nyní snažíme stát přesvědčit, aby od započatého díla nedal ruce pryč. Na dokončení přístavby čeká nejen JH, ale i město. Uvažujeme také o dalším rozšíření škály stravovacích možností, tak, aby si lidé mohli vybrat podle chuti i kapsy, ale tady už narážíme na problém, co s těmito kapacitami v průběhu roku. V době festivalu přibude Hronovu celá tisícovka obyvatel, ti za týden zase odjedou, ale kapacity by zůstaly.

Zůstane po skončení festivalu opuštěné i Jiráskovo divadlo?

To rozhodně ne, využíváme je po celý rok a je skutečným kulturním centrem města, o to více, že Hronovu schází společenský sál. Kromě divadelních a filmových představení se v hledišti např. scházejí na konci školního roku naši studenti a domnívám se, že je to dobře, protože prostředí je zřetelně kultivuje. Kromě JH je zde velkou akcí Gastrosalón, celostátní soutěž a výstava prací žáků hotelových škol, a také tato akce přivádí do Hronova mnoho lidí.

Zdá se mi, že letošní ročník festivalu prověřil možnosti Hronova až po samu mez, že se tak říkáte „jelo na doraz“.

Pokud jde o ubytování, pak rozhodně ano. Schází kapacita naší základní školy, i když to tam se zřizováním ubytování bývalo složité. Také ubytování na přívatech je málo. Všichni se už těšíme, že hotelová škola, která patří k ubytovatelům a stravovatelům JH, postaví u svého internátu ještě jednu budovu, která by sloužila výuce a v čase festivalu, jak věřím, také hostům JH.

Festival končí, ať žije festival! Co vás čeká v nejbližších týdnech?

Až se otepeme z únavy, začneme se připravovat se seniorskou skupinou našeho souboru na cestu do Japonska, kam pojedeme v září s Čechovovým Medvědem. A tak mě vlastně divadlo neopustí po celý rok, protože starost o festival je na hronovské radnici součástí našeho celoročního uvažování. 67. ročník JH se už rýsuje na obzoru.

Připravila Jaroslava Suchomelová

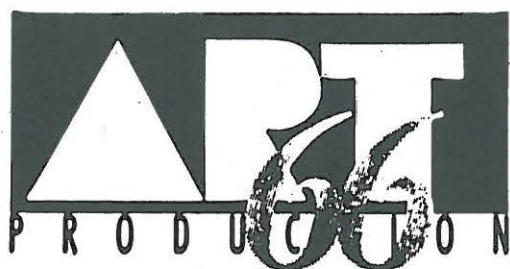
OHŇOSTROJ

Upozorňujeme občany Hronova i návštěvníky festivalu, že závěrečný ceremoniál začne ve 22 hodin před budovou Jiráskova divadla. Po tradičním stažení vlajek, jež obstarají herci posledního představení přehlídky, a závěrečném slově starosty, jež ze zvukového záznamu přečte herečka Vinohradského divadla Gabriela Vránová, začne Ohňostroj, na jehož přípravě se podíleli bývalí účastníci Klubu mladých divadelníků Jiráskova Hronova, nyní členové firmy Art Production z Hradce Králové. Hudební doprovod tvoří montáž z tvorby skladatele scénické hudby Dana Fikejze. Na finančním zajištění celé akce se - vedle zmíněné firmy - spolupodílela spousta zdejších podniků, živnostníků a obchodníků. Za všechny jmenujme alespoň Elmer Tex Velké Poříčí. Všem jim patří velký dík.

Podle loňských zkušeností je zdejší ohňostroj akcí, na kterou nezapomenete a která citlivějším osobám vžene emotivní slzy do oka.

66. Jiráskův Hronov končí, ať žije nový.

red.

OHŇOSTROJE • LASERY
 AUDIOVIZUÁLNÍ PROJEKTY

500 03 Hradec Králové, Vrázova 290
 Tel.: 049/400 88, Fax: 049/403 00

PAŽELVÍ POLÍVČÍČKA a LYSPEŘNÍ JEZELENI

(O nich a o Alence, ZUŠ Uherské Hradiště)

Zvolit si ke scénování známou a v jistých kruzích kultovní literární předlohu je vždycky riskantní. Možných uchopení je tu totiž nepřeberné množství a vybrat lze pouze jedno - být sebelepší - vždycky neúplné.

Na verzi Carrolovy Alenky v podání souboru z Uherského Hradiště mi bylo sympatické to, že je jaksi apriori uvolněná, záměrně netematizovaná a rámcem tajného domácího mejdanu bez rodičů poskytuje dostatek prostoru ke hře se zvoleným textem, neboť o *hru* zdá se, jde tu především. Když k tomu přidáte nenáročný pohybový evolucion, trochu zpěvu a smysl pro poezii jazyka, můžete se dočkat jistě pohrávání s literaturou bez ambicí příliš si lámat hlavu s pevným scénickým tvarem. Nakonec proč ne, i to je jistě jedna možná z možných možností. Jak jsem tuto produkci zažil na Wolkerově Prostějově, komunikace s hledištěm fungovala, ALE...

Právě tato nezávažnost a jisté žonglování s textem, které nezapře kromě nesmírného množství důležitých sdělení přisnou logiku autorovy fantazie (nezapomínejme, že byl znamenitým matematikem) může u takto *dospělého* souboru působit mírně bezradné až infantilně. Vytratil-li se navíc ještě onen prvek *hry*, která vzniká z radosti z možnosti textu přímo před divákovými očima (příklad: zmechanizování hledání slov na M), ztrácí celá produkce pevnou půdu pod nohama. Toho jsem byl bohužel svědkem v Sokolovně od 16,30 hod. Znovu jsem si kladl otázku, nedošlo-li ke všeobecnému podcenění - Alenky, vlastních schopností souboru a nakonec i diváků. Alespoň na některé z těchto otázek snad odpoví zítřejší rozborový seminář. On verza bien. Radovan Lipus

DOHRÁLI JSME, BRATŘE ŽIŽKO, aneb CO ZBYLO Z ALENKY

A tak poprvé za Hronov hledím na kurzor a nevím, neb je mi smutno. Kdybych neznal knihu páně Lewise Carrola, nic bych o možném příběhu, ba ani o možných situacích netušil. Ono by to zas tak nevádlilo, kdybych viděl divadlo, kdybych zhlédl plnohodnotnou náhradu za Alenku, kdybych se měl, byť málo, čeho zachytit. Ba ne, špatně, zachytit se čeho mám, ale vůbec se mi to nelíbí. Prvních 10 minut jsem usilovně bádá, co to je za znak, že ti na jevišti neumí postavit větu ani když ji čtou - to je přece znak, něco to znamená, cosí se tím

vypovídá, a hle, opravdu neumí řeči sdělovat, a zpěvem zrovna tak, a „tancem“ jak by smet, leda to, že všechno je možné, zcela libovolně, nejlépe jak toho co napadne. Těž jsem z počátku žil v naději, že podivný svět, který k růžové Alence vrhne, je protiklad, že jaksi ... ale marnost nad marnost. To nebyla anarchie, kdepak, ta má přece jen vnitřní, byť kontrapunktický charakter. Pojmenování prostoru a osob, příběh, situace, nic než bezbřehost. Text jsem nevnímal ani jako ilustraci epiky, ani v řádu vnímání světa kolem interpretů mladší generace, ani způsob, jak si zařadit. Rytmus, gesta těla, mimika, achich ouvej, a už dost. Hleděl jsem, a jediné, co na mne z prostoru poloarény sálalo bylo, že přes všechny zmatek, nelad a neřád inscenace, ti mladí lidé opakují naučená gesta z nichž se vytratila živost, a jakýkoli význam a smysl.

Hledím na kurzor a na vysázená slovíčka a je mi smutno, ale nemohu si pomoci, nic víc, natož povzbudivého, se nezrodí. Aha, ještě cosí. O nich a o Alence je jediné představení letošního Hronova, v němž jsem interpretům nevěřil ani slovo, čímž chci říci, že upřímnost a opravdovost se nekonal. Vladimír Zajíc

Višňový sad aneb Proměny

Není žádnou novinkou, že kvalitu a životnost uměleckého díla prověřuje čas. Jsou hry, které svého autora přežijí na scéně o mnoho set let, a hry, které jen o mnoho desítek let přežijí jejich autor. Je to asi tím, jde-li o tvůrčí zpracování problematiky všílidské (např. vztahu mezi rodiči a dětmi) nebo popisu problému momentálně aktuálního (např. zdražení zeleniny). V tom prvním případě jde např. o díla třeba takového Sofokla, Shakespeara, Ibsena, Strindberga atd. V tom druhém případě je těžké jmenovat, díla i autory odval čas. A. P. Čechov patří k těm prvním. Základní téma Višňového sadu je zánik jedné společenské epochy a vznik epochy nové, časově se prolínající. Tedy téma, které je úzce spojené s proměnou hierarchie hodnot. V takové situaci je člověk postaven před úkol vyrovnat se s touto proměnou. Čechov nechává ve svých hrách dostatek prostoru pro volbu způsobu tohoto vyrovnání. Vrátil-li se k inscenacím této hry, které jsem za svůj život viděl, mohu potvrdit, že tvůrci těchto inscenací této volnosti plně využívali. Např. monolog studenta Trofimova ze 2. dějství o budoucnosti lidstva byl v jedné koncepci upřímně přesvědčivým vyznáním, že lidstvo půjde vpřed a že je třeba pracovat a pomáhat těm, kteří hledají pravdu, v jiné inscenaci byl projevem užvaněného trubce. Višňový sad se v jedné koncepci stal nostalgickým smutkem, v jiné se hrála v žánru komedie a zároveň

Višňový sad - Divadélko NETRDLO při Posádkovém domu armády ve Vyškově

se vedly spory, jak to Čechov vlastně myslel.

Koncepcí Višňového sadu v inscenaci Divadélka NETRDLO při Posádkovém domu armády Vyškov v režii před měsícem zemřelého Zdeňka Řehky, využívá autorem daného prostoru posvém. Stojí tu proti sobě reprezentanti starého světa na jedné straně a Lopachin na straně druhé. Ten starý svět je charakterizován některými prostředky divadla absurdity (např. vedením dialogu bez vzájemné komunikace, kostýmů, líčení, porušením pravděpodobnosti věkových kategorií). Proti tomu to nesmyslnému světu stojí Lopachin, věčný praktik s bystrým úsudkem, který několikrát přesvědčuje Raňevskou o správnosti svého návrhu, jak řešit finanční situaci. Není jeho vina, že se mu ji přesvědčit nepodaří. Koupí tedy v dražbě pozemek višňového sadu a bude realizovat svůj plán, marně nabízený Raňevské. Jeho jednání je zatím korektní, ale nikde není řečeno, že tak bude jednat i v budoucnosti. Tuto koncepci realizuje režisér řadou textových škrtnutí, významovým posunem ve výkladu postav, výtvarným řešením i vymezením hracího prostoru připomínajícího koridor, v němž se postavy pohybují jako v průchodu. Na divadelním festivalu Bechyně '96 fungovala tato koncepce bez problémů. Na Hronově 1996 se to nestalo vinou rozvleklosti a křečovitosti představení. Svou roli tu zahrály různé subjektivní důvody, ale to divák nemusí vůbec zajímat. Není to poprvé ba ani naposledy, co se taková věc na Hronově přihodila. Je to jenom škoda. Jarmila Černíková

Divadélko NETRDLO

A. P. Čechov: Višňový sad

Dala by se sledovat dlouhá historie uvádění dramatika A. P. Čechova na českém jevišti od prvního uvedení v roce 1889. Višňový sad byl napsán v roce 1904 ve stejném roce, kdy Čechov umírá. Uzavřelo se dílo, které pochopitelně jako dílo světového autora dává inspiraci každé době, aby nacházela v daných situacích i postavách svůj výklad, projektovala Čechovem svůj postoj k životu v poloze, která té či oné době odpovídá. A to rozpětí je velké: od melodramatického citlivého líčení skutečnosti až téměř ke grotesknímu vidění světa autorových postav.

Čechov sám doporučoval „abychom jeho postavy a každý postoj viděli ze dvou i více stránek, každý fyzický a duševní projev se sám zároveň kritizuje a všechno se má demonstrovat bez zkrácení pravdy, máme pochopit tuto dvojznačnost jak v nepatrných podrobnostech, tak v celko-

vé struktuře hry“. Čechov dále prohlásil „je nutné, aby na jevišti bylo všechno právě tak složité a právě tak jednoduché jako v životě. Lidé obědvají, a zatím co obědvají, rozhoduje se možná o jejich budoucím štěstí, nebo jsou jejich životy na pokraji zhroutilí“.

Višňový sad, jak se říká, je hra odehrávající se mezi příjezdem a odjezdem vlaku. Radmila Hrdinová kdesi napsala, že se vše odehrává na cestě z Paříže do Paříže. Dal by se také vyprávět jednoduchý příběh: stárnoucí krasavice se vrací z Paříže na svůj zadlužený statek, pak ji s jejím bratrem a dcerou materiální okolnosti donutí dát statek do dražby, přítel rodiny, potomek nevolníků na tomto panství a dnes bohatý obchodník statek s višňovým sadem koupí. Hromadným odjezdem a budoucí parcelací sadu příběh končí.

Ale je to samozřejmě ještě o něčem jiném: o lidských situacích, potřebě říkat pravdu a strachu ji povědět, slova jsou v rozporu s jednáním, je tu téma nemnožit iluze, odejít k pravdě od sebeobelhávání, soucit s osamocenými mimoběžnými životy, zápas snůlků a pragmatiků, o míjení času a ještě o mnohém jiném.

Srovnal jsem text úpravy s textem původním. (Hraje se v překladu Leoše Suchařípy). Řada škrtnutí tu lépe či hůře krátí dialog, ale řada škrtnutí podstatně zbavuje postavy charakterů, redukuje situace a vytváří z řady postav snůšku nepříteli zajímavých replik a někde i mate jejich smysl (škrtnutí Charlotina vystoupení, řvavé repliky Gájeva, dialog Ani s Trofimovem ve druhém jednání, dialog Raňevské s Trofimovem ve třetím jednání, škrtnutí Firsova závěru apod.). V úpravě jsem neměl možnost přečíst texty písní, které si po prvním poslechu netroufám posoudit, ale které zde existují jako linie vedle Čechova, vcelku neustrojná. Chtělo by se mně bez ironie říci, buď Čechov nebo více písniček a Čechova krátit a děj vyprávět. A tady je mým základním inscenačním klíčem. Postavy nejednají, neřeší situace, nemějí se, ani spolu nekomunikují, vyprávějí sobě i lidem ve více či méně karikaturní nadsázce z Čechovových postav, jsou torza, se svými replikami nevstupují z důvodů nějaké potřeby, ale většinou, když na ně přijde řada. Složitější otázky co s Čechovem si patří soubor nekladl. K myšlence, že je třeba se zbavit bezradě a udělat první krok, soubor v tomto případě tolik Čechova nepotřeboval. A tak celá inscenace osciluje mezi konverzační komedií, karikaturou, parodií, vyprávěním, zkrátka cokoli chcete.

O představení se mi píše obtížně už pro

Z představení O nich a o Alence - ZUŠ Uherské Hradiště

to, že režisér, který se souboru dlouhodobě intenzivně věnoval, v létě zemřel. A vím jak nepřítomnost režiséra a vědomí souboru, že je tu bez něho a opuštěn, může na celkové vystoupení působit. Ani já mu nemohu položit některé otázky. Ale položit jsem je musel.

Na jevišti vidím soubor, který je jevištně dobře vybavený, typově odlišný, schopný vytvořit v nějaké jiné inscenaci zajímavé jevištní postavy. V závěrečné písni jsem na jevišti viděl skupinu lidí sobě blízkých, kde jeden každý zbaven karikaturní nadsázky velmi citlivě cosi vypovídal, zaujímal své neopakovatelné stanovisko, ať už to bylo vyvoláno čímkoli.

Možná, kdyby si soubor s podobnou citlivostí znovu přečetl text, našel by třeba i jiný způsob jak Čechovem říct něco o světě a o sobě v něm.

František Laurin

Teater 77 Breda, Holandsko: Čarodějnice

Princip toho představení je vlastně strojení obou hlavních postav známé Shakespearovy komedie Zkrocení zlé ženy. Máme tu prostě tři Petruccie a tři Kateřiny. A ti odehrávají základní situace původní Shakespearovy hry, v nichž jde o boj mezi ženským a mužským živlem. Z jistého hlediska jsou to vlastně herecké etudy. Ovšem tak, jak se jednotlivé postavy prolínají, jak na sebe vlastně navazují, jak velice často jsou všechny tři páry simultánně vedeny ve stejné akci, tak vzniká něco jako kompono-

vané pásmo, prostě jakýsi celek, jenž v jisté chvíli je dokonce téměř podivnou. Zkrátka a dobře berme toto pohostinské vystoupení holandského souboru jako ukázkou, jak z pásma dialogů učinit komponovaný program.

Jan Císar

Holandské etudy

Ano, pořad, který jsme včera shlédli v Jiráskově divadle od souboru Teatr 77 Breda z Holandska, nelze nazvat jinak, než jako etudy pro tři herce a herečky. Zcela záměrně nepiši „pro tři páry“, neboť jakákoli vnitřní propojenost mezi jednotlivými představiteli Petruccia a Kateřiny nebyla patrná, samozřejmě kromě té, že na sebe „navazovali“. Odešel-li jeden pár, přišel druhý (stejným způsobem) a pak i třetí. Později se situace zkomplikovala, neboť představitel Petruccia začal hovořit k jiné Kateřině, dokonce další hrdina pozoroval na jevišti počínání jiných, což vytvořilo velmi zajímavou situaci, leč „proč“, se mi rozumově ani citově nepodařilo z jevištních vztahů dešifrovat, protože se tyto vztahy prostě nerealizovaly. A tak jsme byli svědky v zásadě reproduko-

Čarodějnice - Soubor Teatr Breda '77, Holandsko

vaných úryvků ze Shakespearovy komedie Zkrocení zlé ženy, úryvků dialogů Kateřiny a Petruccia, úryvků, které se zabývaly vztahem mezi mužem a ženou. Bohužel vztahem, který nám tak brskně v Televizetě předvádí dvojice českých komiků Jiřina Bohdalová a Vladimír Dvořák: muži si myslí, že to s ženami umí, a ženy se tváří, že se mužům podřizují, leč vládnou samy. Nic

víc, nic méně. Čarodějnice v tom prvním slova smyslu. Rezignace na hlubší a současnější výklad, byt v dnešním osázení a dekoraci, jejíž význam mi zůstal utajen. Zkrocení zlé ženy je krásná hra, ne nahodile napsaná Williamem krátce po Romeovi a Julii. Škoda...

Milan Schejbal

PIVO NEBO JOINT JE TO SAMÉ

Dílňa A: Fyzické herectví

Poslední z našich miniportrétů letošních seminářů JH se týká „bludného Holanďana“, jediného zahraničního lektora JH, Wilfreda van de Peppela a jeho herecké dílny. Van de Peppel je absolventem amsterodamské Fine School of Arts, kde v letech 1983-88 studoval pantomimu a pohybové umění. „V Nizozemí je ale pantomima něco jiného než u nás. U nás se tím spíš myslí fyzické herectví, herectví pracující s pohybem, přesnou gestikou, akrobacií, a následně i se slovem. Většinou jde o autorský přístup k divadlu, ale zdaleka to není podmínkou.“ Po absolutoriu školy se z něj stal - jak sám říká - „theater maker“, člověk, který připravuje

divadelní inscenaci od začátku do konce. Píše, vybírá a připravuje herce, hraje, režisuje, produkuje, dělá výpravu a podobně. Ve své vlasti vede dvě divadelní skupiny - Unarted Nations a Mercedes. První z nich, kterou vede se svou ženou, tanečnicki klasického tance, naplňuje jeho představy projektů spolupracujících s tanečnickými a herci pohybových divadel a - zcela programově - s herci různých ras, černocho, bělocho, Jihoameričany, Asiáty. Druhá skupina, Mercedes, je „komerčnější“. Zaměřují se na představení pro velké festivaly, ve kterých kombinují akrobaci, pantomimu, klasický a moderní tanec. Živí je to. A žije i v workshopy. „Učít jsem začal proto, abych se vůbec divadlem uživil. Ale baví mě to a nyní je to už významná součást mého života. Jako člen mezinárodní organizace MAPA (Moving Academy for Performing Arts), jež nyní má sídlo v Praze, jezdím do bývalých komunistických států. Vedu tam dílny a účastním se divadelních projektů. Tři roky už dojezdím do Chorvatska, kde jsem dokonce na jaře dokončil se svými žáky představení Kafka in Zagreb, s nímž přijedeme i do Čech, občas jsem v bývalém východním Německu, Rumunsku, Maďarsku a teď poprvé i u nás,“ říká.

Účastníků dílny je šestnáct, z toho pouze čtyři muži. Věkové rozpětí se pohybuje mezi šestnácti až dvaceti šesti lety, divadelní zkušenost minimální. Van de Peppel se je snaží naučit divadelní přesnosti. „Herectví není nic mystického. Je to profese, řemeslo. Tak, jako je řemeslo postavit stůl nebo upéct chleba. Na hraní jsou nejdůležitější tři věci - motivace, herecká technika a fyzicky zvládnuté tělo jako instrument hrání.“ Většina cvičení dílny je tedy technického rázu - van de Peppel učí, jak zahrát starého muže, jak vyjádřit emoce, jak pracovat s dechem, s očima. Nikdy neříká, co je špatné a co dobré, ale co herec dělal, co to vyjadřovalo a jak to působilo. Jak dýchal, kam se díval, co dělal s rukama a podobně. A vede ho k vědomému používání všech těchto hereckých složek. „Jakmile to herec zvládne, stane se svobodnější a zbude mu více času na fanatizii, na vlastní tvůrčí práci,“ tvrdí van de Peppel. Účastníci dílny analyzují i zdejší divadelní představení, musí hledat důvody,

proč se jim něco líbilo nebo ne, musejí umět pojmenovat, co kdo dělal a proč, a skrz tato cvičení začínají chápat vlastní zákonitosti divadla a paradoxně i sami se na jevišti začínají chovat jinak. Více přemýšlejí, snaží se být přesnější.

Dílňa je pochopitelně převážně pohybová. Van de Peppel zaměřil svůj zájem na pohyb zad. „Herci jsou zvyklí vyjadřovat se hlavně mimikou obličeje. Málokdo si uvědomí, co všechno lze zády říct - věk, opilst, zranění, radost, někdy i celý příběh.“ Další cvičení, kterým zde studenti prošli, je přesně převzato od Cúbora Turby, s nímž van de Peppel spolupracoval na jednom projektu MAPA. Učili se, jak vyjádřit pohybem konkrétní barvu - pohybem ruky, prstu, hlavy, celého těla. Z krátkých etud mohly vzniknout až téměř taneční choreografie. „Divadlo se hraje pro diváka“, to je krédo van de Peppela, které se snaží vštípit svým žákům. Proto je učí hereckou techniku, proto s nimi diskutuje. „Samozřejmě, můžeš hrát sám sebe - a to může být velmi zajímavé - ale nehrá pro sebe, to je blbost,“ dodává.

Na závěr jsme se van de Peppela zeptali:

Jaké si odnášíte pocity z Hronova?

Mnoho jsem toho tu neviděl. Nebyl čas a neznalost řeči způsobovala, že mě většina představení unavovala. Ale obecně mohu říci, že zdejší představení byla pro mne velmi staromilská. Nic proti tomu nemám, a když se to líbí a má to diváka, je vše v pořádku. U nás v Holandsku je mnohem víc modernějších divadel a divadelních skupin, která kombinují různé druhy a formy umění a navíc v nich vystupují různé etnické skupiny. To mi zde chybělo. Ale lidé v dílnách - a to nemyslím jen tu svou - byli vynikající. Byli zapálení pro divadlo, což považuji za unikátní zkušenost zcela se vymykající tomu, s čím jsem se nejen v Holandsku, ale i v Chorvatsku a jinde setkal. Chodili do třídy včas, navštěvovali snad všechna představení a večer ještě o divadle diskutovali. To jsem nikde nezažil.

Vidíte nějaký rozdíl mezi Holandskem - tedy západoevropskou zkušeností - a lidmi z bývalého komunistického bloku?

Ano, a velkou. U nás jsou všichni znuděni, nevěří v budoucnost a většinou ani v to, co dělají. Žijí rychlostí videoklipu a nic jiného než přítomný čas je nazajímá. Zde (a myslím všechny postkomunistické země, snad s výjimkou Německa, kde je to složitější) jsou všichni otevření, jsou motivováni pracovat a jakoby hledají a hlavně chtějí postavit něco nového.

Je to báječná věc a ohromně mě baví zde být a pracovat. Zvlášť když je to tak snadné sem teď přijet.

Hodně se teď u nás mluví o problému drog...

V Holandsku jsou lehké drogy legalizované, ale já v tom nevidím zvláštní problém. Jeden cigaretový joint je jako jedno pivo. Tady se ho vypije tolik, že já bych se stal za chvíli alkoholem. Mnohem horší problém celé západní Evropy je teď neofašismus a rasismus.

Přijedete ještě někdy do Čech?

Určitě. Nejen s představením Kafka v Zagrebu, ale doufám i v rámci divadelních projektů, na kterých budu spolupracovat přímo s českými umělci. Hodně to ale záleží na nabídce, neboť uživit se teď divadlem není - alespoň v Holandsku - jednoduché. Nemohu si tedy vybrat.

Vladimír Hulec

Jeden ze zahraničních hostů letošního JH, prezident BDAT, zaslal po návratu do vlasti starostovi Hronova dopis, který v překladu v plném znění otiskujeme.

Vážený pane Houšťku,

jsem opět u svého psacího stolu v Heidenheimu. Rád bych Vám všem ještě jednou poděkoval za nádherné dny v Hronově.

za mnoho let, kdy jsem prezidentem BDAT, to byl jeden z nejlepších divadelních festivalů, jehož jsem se mohl zúčastnit. Přeji Vám, aby „66. Jiráskův Hronov“ skončil tak pěkně a úspěšně, jak i začal.

Se srdečnými pozdravy Váš

Dr. Ernst L. Sondergeld
prezident BDAT

Závěrečná představení Jiráskova Hronova

Soubory, které se divákům představí v poslední den Jiráskova Hronova, jsou vždy ochuzeny o posouzení svých výkonů z pera lektorů v následujícím čísle Zpravodaje. Abychom jim to alespoň trochu vynahradili, a také pro informaci diváků, zveřejňujeme o inscenacích souboru Vojan z Libice nad Cidlinou (Blázinec v prvním poschodí) a Divadelního klubu Jirásek z České Lípy (Revizor) stručná hodnocení, která lektori V. národní přehlídky amatérského tradičního divadla Divadelní Třebíč zveřejnili ve Zpravodaji tohoto festivalu.

Divácký úspěch byl evidentní

Divadelní soubor Vojan Libice n. Cidlinou uvedl na Divadelní Třebíč 1996 inscenaci komedie K. Šafka a V. Senta Blázinec v prvním poschodí. Publikum i herci souboru navázali záhy po začátku představení vzájemný kontakt, který se projevil ve zpětné vazbě, fungující až do konce. Dá se tedy říci, že divácký úspěch představení byl zcela evidentní. Přesto se v inscenaci vyskytlo několik problémů, které z odborného hlediska přece jen představení poznamenaly některými negativními rysy. Tím hlavním problémem byla dramaturgie. Oba autoři vyšli z frašky českého klasika F.F. Šamberka a z jeho aktovky cca padesátiminutové sepsali textovou předlohu dvouhodinovou, která mění nejen žánr a některá dějová fakta příběhu, ale i značnou mnohomluvnost, vyvanulými vtípky, rozmělněním základního tématu a násilnou implantací ideového naučení ničí dramatické situace, které v plytkém textu berou za své. Soubor si byl těchto nedostatků vědom a režie se snažila četnými škrty text krátit, ale nedostatky ve stavbě hry odstranit nemohla. Jednotlivé role byly obsazené mimořádně dobrými herci - Slávkou Hubačkovou, Helenou Vondruškovou, Jaroslavem Vondruškou, Miroslavem Fišerem a Milošem Novákem. Spolu s režisérem Vladimírem Dědkem se herci snažili i rychlým konverzačním tempem (které si díky své dobré úrovni jevištní mluvy mohou dovolit) přelínout rozvláčná místa. Tím byl ale narušen především ve druhé části představení přirozený rytmus, slovní jednání dostalo překotné mechanické tempo, při němž nezbyl čas na to, aby se dramatické postavy vzájemně slyšely a jednaly, ať už slovně nebo gesticky, na základě slyšeného, přičemž na zhodnocení tohoto jednání už vůbec nezbyl čas. A tak soubor dobrého souboru s problematikou předlohou odčerpal jeho síly, které mohly být využity např. pro stavbu dramatických situací. Je to škoda, protože z celého představení včetně scénografického řešení i prostorové orientace je zřejmé, že jde o soubor poučený, pracovitý a talentovaný.

Jarmila Černíková

Vize a revize z České Lípy

Divák, který trval na tom, co bylo psáno, tedy že zhlédne inscenaci, respektive interpretaci díla ruského klasika, musel být zklamán. Soubor použil geniální text k tomu, aby si s ním hrál, improvizoval...je-li běžná interpretační praxe repertoárového tělesa vzdáleně podobná práci symfonického orchestru, dá se říci, že česko-lipští jsou spíše jazvou kapelou. Revizor byl pro ně půdorysem a jedním z inspiračních zdrojů, ale na tomto půdorysu jamovali na vlastní témata. A jamovali skvěle. I když četné špílce byly až za hranou vkusu, způsob jakým vytvářeli mikrosituace a postavičky, způsob s jakým si s postavkami zahrávali, dával i těmto výstřelkům vkus a často i inteligenci. I když s trochou nostalgie vzpomínáme na komplexní shakespeareovskou variaci „Jak se vám líbí? Jak se vám líbí?“, a včerejší představení bylo více společnou zábavou než vrstevnatým jevištním tvarem, přesto jsme se setkali s unikátním hráčským tělesem, kterému nechybí inteligence, partnerství navzájem, partnerství s vnitřním partnerem v sobě i partnerství s diváky. Porota u některých představení konstatovala nedostatek vkusu. Právě hráčská kvalita a to, že soubor nešel v první řadě za hihňáním publika, činí z Revizora svěbytný umělecký zážitek.

Josef Morávek

Kdo bude třímat Zlatého Aloise?

Ve chvíli, kdy se mezi vlahou noční oblohou a dlažbou hronovského náměstí začnou rozprskávat první ohňostrojné rachejtly, by již mohlo být rozhodnuto o prvním nositeli Zlatého Aloise - I. ilegální ceny Jiráskova Hronova. Dnešní vydání Zpravodaje ale uveřejňuje pouze předběžné výsledky hlasování, do nichž mohou ještě vystoupit závěrečná představení a hlasy v noci nelapených dalších členů samozvaného porotního klubu. Na Zlatého Aloise se nominovaly pouze inscenace tuzemské a každý z divadelníků a divadelních publicistů v celé akci účastný měl pravomoc zvznějšnit svou libost udělením pořadí 1 - 2 - 3. Laureát pak bude určen součtem bodů za umístění (5 - 3 - 1), v případě rovnosti bodů rozhodne vyšší počet přidělených lepších míst. Pokud nebude čerstvý majitel Zlatého Aloise - či jeho zákonný zástupce - v nočních neb ranních hodinách v Hronově odlopen, může si vyzvednout cenu u Vladimíra Hulece v redakci Divadelních novin (Celetná 17, Praha 1), které oficiální výsledky v prvním poprázdňovém čísle zveřejní. Závěrečné sčítání hlásů a ohlasů by se mělo odehrávat okolo 22. hodiny večerní v prostorách „Céčka“, kde bude Zlatý Alois krátce vystaven v životní velikosti i celé své kráse.

Vladimír Hulec: 1. Jaroslav Vrchlický: Mythus Eloa, Jen tak Karlovy Vary, 2. Pavla Dombrovská: Černá panna, D-Díl

Studia Dům Brno, 3. Anton Pavlovič Čechov: Pavilón č.6, Jesličky Hradec Králové

Radovan Lipus: 1. Dr.F.Z.Borník

Jana Pazderníková: 1. Weselohra na mostě, Jesličky Hradec Králové, 2. Černá panna, D-Dílna Brno, 3. Obrazy ze života Acylpyrínků, Hop-hop ZUŠ Ostrov n. Ohří

Milan Schejbal: 1. Obrazy ze života Acylpyrínků, Hop-hop ZUŠ Ostrov n. Ohří, 2. Všichni na jednom jevišti..., C-Dance Ústí n. Orlicí, 3. Ledový zámek, Hudradlo Zliv

Jaroslava Suchomelová: 1. Černá panna, D-Dílna Brno, 2. Mythus Eloa, Jen tak Karlovy Vary, 3. Obrazy ze života Acylpyrínků, Hop-hop ZUŠ Ostrov n. Ohří

Zdeněk A. Tichý: 1. Čmukaři, Turnov, 2. Černá panna, D-Dílna Brno, 3. Všichni na jednom jevišti..., C-Dance Ústí nad Orlicí

Vladimír Zajíc: 1. Černá panna, D-Dílna Brno, 2. Weselohra na mostě, Jesličky Hradec Králové, 3. —

František Zborník: 1. Černá panna, D-Dílna Brno, 2. Mirek Slavík, 3. —

Zbývá připomenout, že Zlatý Alois se uděluje za jistou originalitu, pozoruhodnost čili výjimečnou dobrotu. A jak vyplývá z výše uvedeného, výsledky budou součtem emocí a matematických zákonitostí.

/zat

střípky

Dnes v 10.00 dopoledne proběhly v Parku Aloise Jiráka ukázky z dílen několika pracovních ateliérů. Podle předběžných informací měli vystoupit seminaristé z dílen z hereckých dílen Wilfreda van de Peppela, Romana Černíka, Petra Váší a Daniely Weissové.

Soutěž o logo Jiráskova Hronova nabyla bizarních rozměrů. Podle diváckých ohlasů je zřejmé, že není jasného vítěze, a ani pořadatelé JH zatím nerozhodli, jaká kritéria zvolí. Zatím tedy vše zůstává při starém a nic se nezmění.

Ve výstavní síni Jiráskova divadla je neustále otevřena výstava ilustrátorů Jiráskovy tvorby. Soubor originálních kreseb prezentují díla předních českých ilustrátorů Václava Boukala, Věnceslava Černého, Václava Fialy, Adolfa Kašpara, Karla Mullera a Vlastimila Rady. Poučné a milé zastavení.

„Rozpusťte Městskou policii a hasiče, z ušetřených peněz budete mít na dostavbu radnice i na divadlo,“ zněl jeden hlas z pléna. Onen dobrý muž se zlobil na vyrušující hasiče popíjející před Sokolovnou pivo, zatímco uvnitř se hrálo s křehkou náladou počítající představení D-Dílův Studia Dům. Jednoduché, ale příliš radikální řešení. Jak ale sehnat peníze a nebrat jinde?

„La, la, la.../Dobré ráno, svítí sluníčko,/vylezte ze spacáků,“ zpívá/skoro pokaždé Roman Musil./Po těžkém procitnutí/z krátkého spánku se/vždy znovu a znovu/s chutí pouštíme do dopoledního/semináře./A každodenní otázka: „Kdy jste/si šli lehnout?“/Pak: „Smích, asociace, pohoda,/diskuse, hry, porovnávání,/posuzování, komunikace,/názory, otázky a odpovědi,/proč... , co... , jak.../a ... dobrou chuť.“

Díky, Romane

Seminář M

Vydává organizační štáb

66. Jiráskova Hronova

Šéfredaktorka:

Jaroslava Suchomelová

Redaktor: Vladimír Hulec

Fotograf: Ivo Mičkal

Technický redaktor:

Marek Zhibo

Tisknou:

Grafické závody Hronov, s. r. o.

Cena: 5 Kč